Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 4 września 1935 r.- 1352.-

T r e ś ć n u m e r u:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"T r i m i t a s" o r o c z n i c y w k r o c z e n i a L i t - w i n ó w d o W i l n a ."Trimitas" Nr.35 z 29 sierpnia /IX.1935/ w artykule wstępnym pióra W.BiczIunasa zamieszcza wspomnienia wkroczenia wojsk litewskich do Wilna przed 15-tu laty i pisze:

W litewskich kapliczkach przydrożnych często można spotkać figurki przedstawiające Matkę Boską, trzymającą na kolanach ciało Chrystusa, przyczem w sercu Marji tkwi siedem mieczów. Podobnie możnaby przedstawić Litwę, trzymającą na kolanach ciało bohatera, który zginął w walkach o wolność. W sercu Litwy tkwi niejeden miecz, wbity przez wroga. Stolicę wileńską Litwini nazywają sercem Litwy. Zagarnięcie Wilna jest właśnie mieczem wbitym w serce Litwy. Wspomnienia wszystkich krzywd, jakich Litwa doznała skutkiem zagarnięcia Wilna spisane są w wielkiem dziele p.t."Golgota Wileńska".

W dalszym ciągu "Trimitas" podaje przebieg wypadków wileńskich, wskazując, iż w dn.26 sierpnia 1920 r. dzielne wojska litewskie wkroczyły w mury stolicy i zatknęły na Górze Giedymina trójkolorowy sztandar litewski.

Na zakończenie "Trimitas" pisze:"Będąc wdzięczni naszym żołnierzom za ofiary, złożone na ołtarzu ojczyzny, my, Strzelcy obiecujemy stanąć ramię przy ramieniu z wojskiem litewskiem w tej godzinie,gdy naród i nasi wodzowie zawezwą nas do nowego czynu wileńskiego".- /A-8/8/-

K r o n i k a .

N a r a d y d y p l o m a t y c z n e w K o w n i e .Prasa kowieńska /z 2.IX.1935/:Wobec zbliżającej się sesji Ligi Narodów oraz nawału spraw aktualnych odbywają się obecnie w Kownie narady dyplomatów litewskich. W Kownie bawią obecnie posłowie: Balutis /Londyn/, Klimas /Paryż/, Turauskas /Praga/. Dnia 1 września opuścili Kowno posłowie: Vileiszys /Ryga/ oraz Savickis /Stokholm/. Tegoż dnia przybył do Kowna poseł litewski w Moskwie /Bałtruszaitis/. Dn.31 sierpnia poseł niemiecki w Kownie p.Zechlin złożył wizytę ministrowi S.Zagr. Lozoraitisowi. W końcu sierpnia bawił w Kownie gubernator Kraju Kłajpedzkiego Kurkauskas. Kierowniczka wydziału Prasowego M.S.Z.p.Avienaitisówna została zaproszona przez Ligę Narodów na jeden miesiąc do współpracy w wydziale Prasowym Ligi. Avienaitisówna udała się do Genewy. /A-14/-

B a ł t y c k a k o n f e r e n c j a k o m u n i k a c y j n a . Elta /z 2.IX.1935/ donosi z Rygi, iż w dn.1 września zakończyła się tam czwarta konferencja komunikacyjna państw bałtyckich, w wyniku której spisano odnośny protokuł. Wkrótce w Rydze zbierze się komisja trzech państw bałtyckich, która ustali wspólne zasady komunikacyjne dla trzech państw bałtyckich. Następna konferencja komunikacyjna odbędzie się w Tallinie w 1936 r. /K/-

III. ZAGADNIEŃIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"M u s ų R y t o j u s" o w y p a d k a c h w p o w .m a r - j a m p o l s k i m ."Musų Rytojus" Nr.68 z 3.IX.1935 r. zamieszcza artykuł wstępny p.t."Bolesna nauka", w którym ponownie omawia sprawę zajść chłopskich.

Spokojni rolnicy - pisze "M.Rytojus" - zapytują dziś sami siebie, jak mogli się przyłączyć do rozruchów i dopuścić do podobnych zajść. Zrozumieli oni, iż trudna sytuacja rolników została wykorzystana dla cudzych celów politycznych. Agitatorzy, którzy sprowokowali wieśniaków,ukryli się, a wieśniacy mają same straty. Rolnikom wyrządzono wielką krzywdę moralną. Rolnicy przeważnie pod wpływem teroru szli do strajku. We wsiach krążyły pogłoski o mordowaniu wieśniaków, którzy do zajść się nie przyłączali, co siłą rzeczy budziło popłoch. Dziś zamiast jedności, o której mówili agitatorzy, pomiędzy włościanami-sąsiadami panuje wzajemna nieufność. Rolnicy są przekonani, iż zajścia były dziełem wrogów Litwy. Rozumieją dziś oni, iż nie można urządzać strajków, gdy z jednej strony Polacy, a z drugiej strony Niemcy niechybnie wykorzystaliby zamieszanie, a Litwini znowuż trafiliby albo pod bat niemiecki, albo pod pięść pana polskiego.

Na zakończenie "M.Rytojus" stwierdza, iż rząd litewski uczynił wszystko, aby ulżyć doli rolników i wyraża zdanie, iż sytuacja rolników w Litwie jest lepsza, niż gdzieindziej.- /C-5/2/

P o ż e g n a l n e p r z e m ó w i e n i a L i t w i n ó w z a g r a n i c z n y c h w R a d j o K o w i e ń s k i e m . W dn.3 września 1935 r. Rozgłośnia Kowieńska w ciągu dwóch i pół godzin nadawała przemówienia pożegnalne Litwinów z zagranicy, którzy brali udział w kongresie światowym Litwinów.

Na wstępie głos zabrał prezes T-wa Popierania Litwinów zagranicą adw.R.Skipitis, który na wstępie wyraził zdanie, iż kongres Litwinów z zagranicy dowiódł, że Litwini z całego świata dbają o wspólne sprawy litewskie. Litwini z zagranicy proszeni są o zabranie głosu w Radjo Kowieńskiem, aby mogli się pożegnać i podzielić się wrażeniami odniesionemi w ojczyźnie. Bez względu jednak na to, co powiedzą Litwini zagraniczni, Litwini z Litwy Niepodległej muszą dbać o jedność, by nie ulec wpływom polskim lub niemieckim. A gdy Litwini będą zgodni i pracowici, wówczas ich rodacy zagraniczni nigdy nie zapomną i zawsze będą popierać.

Po tej przemowie wstępnej głos zabrał redaktor litewskiego pisma w Ameryce "Draugas" p.Leonard Szimutis, który reprezentował na kongresie litewskie sfery katolickie w Ameryce Północnej. P.Szimutis oświadczył, iż, jako reprezentant 60-ciu tys.Litwinów amerykańskich może zapewnić, iż Litwini ci zawsze pamiętają o swej ojczyźnie, uroczyście obchodzą dzień 16 lutego oraz rocznicę zagarnięcia Wilna 9 października; że Litwinom amerykańskim bliska jest sprawa wyzwolenia Wilna dowodzi to, iż czynnie oni popierają Żelazny Fundusz Wileński.

W dalszym ciągu p.Szimutis wyraził zadowolenie z racji wielkiego postępu, jaki zaobserwował on na prowincji litewskiej oraz żegnając słuchaczy litewskich oświadczył, że dobrzeby było, gdyby litewskiej młodzieży z Ameryki umożliwiono coroczne odwiedzanie ojczyzny. Przemówienie swe p.Skipitis zakończył hasłem z dawnego hymnu litewskiego: "W imię Litwy tej jedność niech nam żyje".

W dalszym ciągu stereotypowe przemówienia pożegnalne, zawierające pochwały na temat piękna, rozwoju i gościnności ojczyzny litewskiej wygłosili: przedstawiciel adwokatów litewskich w Chicago mec.Griszius, delegat nauczycieli Litwinów z Brazylji p.Nalivajka, redaktor pisma "Lietuvis" w Ameryce Południowej Vanceviczius oraz odczytano listy pożegnalne Piotra Pivariunasa ze Spicburga, redaktora pisma "Tevyne" Vitaitisa i innych.

Na zakończenie przemawiali przedstawicielka Zjednoczenia Młodych Litwinów "Vitis" p.Szymkiewiczówna oraz redaktor pisma "Dirva" p.Karpius-Karpaviczius. /D-9/-

K r o n i k a .

D o c h o d z e n i e w s p r a w i e z a j ś ć c h ł o p s k i c h .Prasa kowieńska /z 2.IX.1935/: Sędziemu śledczemu do spraw szczególnej wagi Navickasowi powierzono zbadanie zajść chłopskich. Do pomocy przydzielono Navickasowi sędziów śledczych: okręgu marjampolskiego Daugirdasa oraz Marcziulonisa. /C-5/2/-

K a r y p r a s o w e .Prasa kowieńska /z 2.IX.1935/:Redaktor żydowskiego "Dos Wort" Akerman skazany został na 100 lt. grzywny za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości.

Z a b i e g i K u b i l u n a s a o u ł a s k a w i e n i e . "Liet.Żinios" /z 2.IX.1935/: Były szef Sztabu litewskiego Kubilunas złożył na ręce prezydenta trzecie podanie o ułaskawienie. W wyniku pierwszego podania prezydent zmniejszył Kubilunasowi karę do 15-tu lat więzienia. Drugie podanie Kubilunasa pozostało bez skutku./C-5/2/

D o k o ł a n o w y c h p a s z p o r t ó w ."L.Żinios" /z 2.XI. 1935/:Omawiany jest w Litwie projekt, na podstawie którego w paszportach będzie się odnotowywało odbycie kary ciężkiego więzienia.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

N o w i m a t u r z y ś c i p o l s k i e g o g i m n a z j u m w K o w n i e ."Dzień Polski" Nr.151 /IX.1935/:Wydział humanistyczny polskiego gimnazjum w Kownie ukończyli: Krupowicz Anatol, Markus Samuel, Mirowski Stefan, Pelecki-Miłwid Stefan, Papówna Irena i Rymkiewiczówna Helena.

Wydział handlowy ukończyli: Batański Wiktor, Borysowicz Jerzy, Deksznia Józef, Dowgirdówna Zofja, Górski Zbigniew, Prokopowicz Witalis, Szysz Edward i Tołłoczko Antoni.

Skutkiem niezłożenia egzaminów przeważnie z języka litewskiego matury nie otrzymało 10 osób. /D-2/8/-